REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2015/682

2015 m. balandžio 29 d.

dėl maiste esančio perchlorato stebėsenos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

(1) perchloratas natūraliai aptinkamas aplinkoje nitratų ir potašo telkiniuose, jis gali susidaryti atmosferoje ir patekti į dirvą bei požeminį vandenį. Jis taip jis patenka į aplinką kaip teršalas dėl nitratų trąšų naudojimo ir dėl amonio perchlorato, kuris naudojamas raketų kure, sprogmenyse, fejerverkuose, šviečiamosiose raketose bei oro pagalvių pripūtimo įtaisuose ir kituose pramoniniuose procesuose, gamybos, naudojimo ir šalinimo. Perchloratas taip pat gali susiformuoti natrio hipochlorito, kuris naudojamas vandeniui dezinfekuoti, skilimo metu ir gali užteršti tiekiamą vandenį. Vanduo, dirvožemis ir trąšos laikomi potencialiais maisto užteršimo perchloratu šaltiniais;

(2) Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinė grupė (CONTAM mokslinė grupė) pateikė mokslinę nuomonę dėl visuomenės sveikatai kylančios rizikos, susijusios su maiste esančiu perchloratu ([1]). CONTAM mokslinė grupė padarė išvadą, kad ilgalaikis su maistu gaunamo perchlorato poveikis gali kelti susirūpinimą, ypač didelį perchlorato kiekį gaunantiems vartotojams, priklausantiems jaunesnio amžiaus gyventojų grupei, kurie kenčia nuo lengvo ar vidutinio sunkumo jodo trūkumo. Be to, trumpalaikis perchlorato poveikis gali būti pavojingas žindomiems kūdikiams ir mažiems vaikams, kurie gauna mažą jodo kiekį;

(3) siekiant labiau sumažinti rizikos vertinimo neapibrėžtumą CONTAM mokslinė grupė rekomendavo, kad reikalinga daugiau duomenų apie Europoje maisto produktuose, ypač daržovėse, pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose, piene ir pieno produktuose esantį perchloratą. Didelė koncentracija nustatyta *Cucurbitaceae* ir lapinėse daržovėse, ypač tose, kurios auginamos šiltnamiuose/po plėvele. Neturima pakankamai duomenų apie maiste, visų pirma maiste, kurio mėginiai paimti po 2013 m. rugsėjo 1 d., esantį perchloratą. Geriamajame vandenyje esančio perchlorato analizė taip pat turėtų aprėpti geriamąjį vandenį, kuris nėra įtrauktas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 ([2]) pateiktą maisto apibrėžtį. Nuo 2013 m. rugsėjo 1 d. buvo pradėtos taikyti mažinimo priemonės, o duomenys apie vėliau paimtuose mėginiuose esantį perchloratą geriau atspindi principą „kiek tai protingai įmanoma, kuo mažesnis“ laikantis gerosios praktikos (t. y. naudojamos trąšos, kuriose perchlorato koncentracija yra maža) ir atsižvelgiant į šiuo metu maiste esantį perchlorato kiekį;

(4) todėl tikslinga rekomenduoti vykdyti maiste esančio perchlorato stebėseną,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės, aktyviai dalyvaujant maisto tvarkymo subjektams, turėtų vykdyti maiste esančio perchlorato stebėseną, visų pirma tokiame maiste:

a. vaisiuose, daržovėse ir iš jų pagamintuose perdirbtuose produktuose, įskaitant sultis;

([1]) *EFSA CONTAM Panel (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain), 2014. Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables. EFSA Journal 2014;12(10):3869, 106 pp. doi:10.2903/j.efsa.2014.3869*

([2]) 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

b. specialiosios paskirties maisto produktuose, skirtuose kūdikiams ir mažiems vaikams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 609/2013 ([1]);

c. džiovintuose prieskoniniuose augaluose ir prieskoniuose; arbatoje; žolelių ir vaisių užpiluose;

d. nealkoholiniuose gėrimuose, įskaitant geriamąjį vandenį.

2. Siekiant užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, valstybės narės turėtų laikytis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1882/2006 ([2]) priede nustatytų lapinių daržovių mėginių ėmimo procedūrų, o Komisijos reglamento (EB) Nr. 333/2007 ([3]) priedo B dalyje – kitų maisto produktų, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 333/2007.

3. Analizės metodas, leidžiantis gauti patikimus rezultatus:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPe-Method) – Version 7.1“. Metodą galima parsisiųsti šiuo adresu: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPe.pdf

Taip pat reiktų remtis straipsniu „Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPe-Method and LC-MS/MS“, kuriame nurodyta, kaip aplinkos teršalą perchloratą įtraukti į pirmiau minėtą metodą (QuPPe-Method), skirtą nustatyti keleto medžiagų liekanas. Straipsnį galima parsisiųsti šiuo adresu: http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf

Kūdikiams ir mažiems vaikams skirtame maiste esančio perchlorato analizės atveju tikslinė kiekybinio nustatymo riba (LOQ) turėtų būti ne didesnė kaip 2 µg/kg, kituose maisto produktuose – 10 µg/kg, o džiovintuose prieskoniniuose augaluose, prieskoniuose, arbatoje ir žolelių bei vaisių užpiluose – 20 µg/kg.

4. Valstybės narės, aktyviai dalyvaujant maisto tvarkymo subjektams, turėtų atlikti tyrimus, kad nustatytų veiksnius, dėl kurių į maistą patenka perchlorato. Trąšose, dirvožemyje, laistymui ir apdorojimui skirtame vandenyje esančio perchlorato analizė yra tinkama tais atvejais, su kuriais yra susiję šie veiksniai.

5. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos maisto saugos tarnybai analizių rezultatai būtų siunčiami reguliariai ir ne vėliau kaip iki 2016 m. vasario mėn. pabaigos naudojant EFSA duomenų pateikimo formatą ir laikantis EFSA maisto ir pašarų standartinio mėginių aprašo (SMA) gairių ([4]) bei papildomų EFSA ataskaitų teikimo specialiųjų reikalavimų.

Priimta Briuselyje 2015 m. balandžio 29 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys

([1]) 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 609/2013 dėl kūdikiams ir mažiems vaikams skirtų maisto produktų, specialiosios medicininės paskirties maisto produktų ir viso paros raciono pakaitalų svoriui kontroliuoti ir kuriuo panaikinami Tarybos direktyva 92/52/EEB, Komisijos direktyvos 96/8/EB, 1999/21/EB, 2006/125/EB ir 2006/141/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/39/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 41/2009 ir (EB) Nr. 953/2009 (OL L 181, 2013 6 29, p. 35).

([2]) 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1882/2006, nustatantis mėginių ėmimo ir tyrimo metodus vykdant oficialią nitratų koncentracijos tam tikruose maisto produktuose kontrolę (OL L 364, 2006 12 20, p. 25).

([3]) 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 333/2007, nustatantis mėginių ėmimo ir analizės metodus vykdant oficialią švino, kadmio, gyvsidabrio, neorganinio alavo, 3-MCPD ir policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29).

([4]) http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm